

SOCIALINIO PEDAGOGO RENGIMO STANDARTAS

Profesinio išsilavinimo lygis – penktasis

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO IR MOKSLO MINISTERIJA
LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJA

SOCIALINIO PEDAGOGO RENGIMO STANDARTAS

Profesinio išsilavinimo lygis – penktasis

Vilnius, 2008

KURKIME ATEITĮ DRAUGE!

*Parengta Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos lėšomis,
įgyvendinant projektą Nr. BPD2004-ESF-2.4.0-01-04/0156
„Nacionalinės profesinio rengimo standartų sistemos plėtra“*

*Standarto rengimą koordinavo Profesinio mokymo metodikos
centro Standartų ir mokymo programų skyrius*

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro ir
Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro
2008 m. birželio 26 d. įsakymu Nr. ISAK-1872/A1-209

SOCIALINIO PEDAGOGO RENGIMO STANDARTAS

I. PROFESINIO RENGIMO STANDARTO REKVIZITAI

1. Profesinio išsilavinimo lygis – penktasis.
2. Valstybinis kodas – S576204.
3. Suteikiama kvalifikacija – socialinis pedagogas.
4. Bazinis išsilavinimas – vidurinis.

II. PROFESINIO RENGIMO STANDARTO TURINYS

5. Trumpas profesinės veiklos aprašymas:

5.1. Socialinio pedagogo rengimo standartas (toliau – Standartas) parengtas atsižvelgus į darbo rinkos pokyčius, Standarto rengimo darbo grupės atliktus kvalifikacijų tyrimo rezultatus ir remiantis kitų šalių patirtimi. Šis Standartas – pagrindas penktojo profesinio išsilavinimo lygio studijų programai rengti.

5.2. Asmuo, baigęs Standarto reglamentuojamą socialinio pedagogo studijų programą, įgyja profesinių kompetencijų šiose veiklos srityse: prevencinio darbo organizavimas; darbas su ugdytiniais ir jų grupėmis; darbas su ugdytinių šeimomis; bendravimas ir bendradarbiavimas; socialinio pedagogo profesinis ir asmeninis tobulėjimas.

5.3. Socialinis pedagogas dirba švietimo ir globos, neformaliojo ugdymo įstaigose, dirba specialiosios paskirties švietimo ir globos institucijose (darbui su vaikais, turinčiais psichinę ir fizinę negalią, elgesio sutrikimų, su asmenimis, kuriems laikinai atimta arba apribota laisvė perauklėjimo arba bausmės atlikimo vietoje), socialinių ligų (narkotikų, psichotropinių medžiagų, alkoholio, smurto ir prievartos, prostitutijos, AIDS ir kt.) prevencijos ir reabilitacijos srityje (pedagoginiai psichologiniai centrai, narkomanijos ir kiti reabilitacijos centrai, specializuoti centrai atskiroms socialinėms grupėms ir kt.).

5.4. Socialinis pedagogas organizuoja ir įgyvendina prevencinį darbą. Organizuoja socialinę pedagoginę pagalbą sudarant socialinės pedagoginės pagalbos komandą ir socialinės pedagoginės pagalbos veiklos planą. Organizuoja ugdytinių veiklą grupėje. Socialinis pedagogas padeda vaikui įgyvendinti lygias galimybes į švietimą, siekia užtikrinti vaikų saugumą, padeda šalinti mokyklos nelankymo priežastis, padeda vaikui ugdyti socialinius gebėjimus, vykdo neigiamų socialinių reiškinių prevenciją, skatina socialinį aktyvumą. Vertina socialinio pedagoginio poveikio ugdytiniui veiksmingumą. Bendradarbiauja su ugdytinių šeimomis. Bendrauja ir bendradarbiauja su institucijomis, susijusiomis su vaiko ugdymu ir sprendžiančiomis socializacijos problemas, ir su kitais ugdymo proceso dalyviais, t. y. su

mokyklos administracija, mokytojais, mokyklos psichologais, specialiaisiais pedagogais ir kt. Koordinuoja socialinės pedagoginės pagalbos teikimą bendraujant ir bendradarbiaujant su institucijomis ir kitais ugdymo proceso dalyviais.

5.5. Sėkmingą socialinio pedagogo darbą lems šios asmeninės savybės: komunikabilumas, kūrybingumas, greita orientacija, kruopštumas, sąžiningumas, darbštumas, pareigingumas, dėmesingumas, optimizmas, humaniškumas, taisyklinga tartis, ryžtas, drąsa, empatija.

6. Socialinio pedagogo tikslas – siekti vaiko gerovės, saugumo, pozityvios integracijos ir socializacijos visuomenėje skatinant visavertę asmenybės raišką, pilietinę brandą.

7. Socialinio pedagogo veiklos sritys, kompetencijos pateikiamos Standarto 1 priede.

8. Socialinio pedagogo kompetencijų ribos, studijų tikslai, kompetencijų vertinimas pateikiami Standarto 2 priede.

9. Sėkmingam socialinio pedagogo darbui reikalingi šie bendrieji gebėjimai:

9.1. atsakingumas;

9.2. organizuotumas;

9.3. kūrybiškumas;

9.4. sprendimų priėmimas;

9.5. kolektyvinis darbas;

9.6. taktiškumas;

9.7. tolerantiškumas;

9.8. matematinis raštingumas;

9.9. kompiuterinis raštingumas.

10. Baigiamasis kvalifikacijos vertinimas:

10.1. Socialinio pedagogo kvalifikacija suteikiama studentui, baigusiam visą studijų programą, įgijusiam Standarte apibrėžtas kompetencijas ir gavusiam teigiamą baigiamąjį kvalifikacijos įvertinimą.

10.2. Vadovaujantis Standarte įvardytais kompetencijų vertinimo kriterijais tikrinamos ir įvertinamos:

10.2.1. studijų procese – visos Standarte apibrėžtos kompetencijos;

10.2.2. baigiamojo kvalifikacijos vertinimo metu – pasirinktos kompetencijos.

10.3. Baigiamojo kvalifikacijos vertinimo organizavimą ir vykdymą, dokumentų išdavimą reglamentuoja Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija.

SOCIALINIO PEDAGOGO VEIKLOS SRITYS IR KOMPETENCIJOS

Veiklos sritys	Kompetencijos
1. Prevencinio darbo organizavimas	1.1. Vertinti ugdytinio aplinką ir prevencijos poreikį 1.2. Rengti ir įgyvendinti prevencinius ir socialinius projektus bei programas 1.3. Analizuoti prevencinio darbo veiksmingumą
2. Darbas su ugdytiniais ir jų grupėmis	2.1. Vertinti ugdytinio poreikius ir jo socialines problemas 2.2. Spręsti problemas, susijusias su sociokultūrinių skirtumų integracija 2.3. Organizuoti rizikos grupės vaikų veiklą 2.4. Vertinti socialinio pedagoginio poveikio ugdytiniui veiksmingumą
3. Darbas su ugdytinių šeimomis	3.1. Vertinti ugdytinių šeimos socialinę aplinką 3.2. Organizuoti socialinę paramą ugdytinių šeimoms 3.3. Skatinti pozityvų gyvenimo būdą šeimose
4. Bendravimas ir bendradarbiavimas	4.1. Koordinuoti socialinės pedagoginės pagalbos teikimą bendraujant ir bendradarbiaujant su institucijomis 4.2. Bendrauti ir bendradarbiauti su ugdytiniais ir kitais ugdymo proceso dalyviais
5. Socialinio pedagogo profesinis ir asmeninis tobulėjimas	5.1. Atlikti taikomosios veiklos tyrimus 5.2. Vertinti savo profesinę veiklą

SOCIALINIO PEDAGOGO KOMPETENCIJŲ RIBOS, STUDIJŲ TIKSLAI IR KOMPETENCIJŲ VERTINIMAS

Veiklos sritys	Kompetencijų apibūdinimas		Studijų tikslai	Kompetencijų vertinimas
	kompetencijos	kompetencijų ribos		
1. Prevencinio darbo organizavimas	1.1. Vertinti ugdytinio aplinką ir prevencijos poreikį	Aplinkos tyrimo metodai. Duomenų rinkimas ir tvarkymas. Ugdytinio aplinkos ir prevencijos poreikio įvertinimas.	1.1.1. Tirti ugdytinio aplinką ir sisteminti duomenis 1.1.2. Vertinti priežasties-pasekmės ryšį ir rizikos veiksnius 1.1.3. Nustatyti aplinkos poveikį ir prevencijos poreikį	Atliktas aplinkos tyrimas. Surinkti ir sutvarkyti duomenys. Įvertintas prevencijos poreikis.
	1.2. Rengti ir įgyvendinti prevencinius ir socialinius projektus bei programas	Prevencinių projektų ir programų rengimas. Renginių įvairovės ugdymo institucijoje poreikio nustatymas. Planavimas.	1.2.1. Analizuoti veiksnius, sąlygojančius palankias ugdytinio raidos sąlygas 1.2.2. Taikyti prevencinio darbo metodus 1.2.3. Rengti prevencinius projektus ir renginius	Parengtas prevencinio projekto rengimo planas. Suorganizuotas prevencinis renginys. Parengtas ir įgyvendintas prevencinis projektas.
	1.3. Analizuoti prevencinio darbo veiksmingumą	Prevencinio darbo veiksmingumo įvertinimas. Tolimesnių veiksmų numatymas. Prevencinio darbo tobulinimas.	1.3.1. Naudoti socialinio, psichologinio ir pedagoginio pažinimo metodus įvertinant prevencinio darbo veiksmingumą 1.3.2. Analizuoti darbo su ugdytinio aplinka ir prevencinio darbo rezultatus 1.3.3. Vertinti socialinio pedagogo veiklos įtaką prevencinio darbo rezultatams 1.3.4. Koreguoti prevencinio darbo su ugdytinio aplinka pobūdį atsižvelgus į jo rezultatyvumą	Įvertintas prevencinio projekto veiksmingumas (rezultatai). Nustatyty stipriosios ir tobulinatos prevencinio projekto pusės ir parengtas tobulinimo planas.

Veiklos sritys	Kompetencijų apibūdinimas		Studijų tikslai	Kompetencijų vertinimas
	kompetencijos	kompetencijų ribos		
2. Darbas su ugdytiniais ir jų grupėmis	2.1. Vertinti ugdytinio poreikius ir jo socialines problemas	Poreikių ir socialinių problemų nustatymo metodai. Ugdytinio poreikių įvertinimas ir statuso socialinėje grupėje įvertinimas.	2.1.1. Nustatyti ugdytinių socialines problemas 2.1.2. Vertinti grupės ir ugdytinio santykį 2.1.3. Taikyti asmens savijautos, padėties grupėje diagnozavimo metodikas	Nustatyta ugdytinio socialinė problema. Įvertintas ugdytinio santykis su grupe. Įvertintas ugdytinio socialinis statusas grupėje.
	2.2. Spręsti problemas, susijusias su sociokultūrinių skirtumų integracija	Ugdytinio aplinkos bei socialinės ir pedagoginės pagalbos poreikio įvertinimas. Socialinės ir pedagoginės pagalbos teikimo metodai/būdai. Bendravimo būdai, formos.	2.2.1. Vertinti sociokultūrinių skirtumų integracijos problemas aktualumą ugdymo institucijoje 2.2.2. Žinoti individualių ugdymo programų sudarymo principus 2.2.3. Teikti socialinę pedagoginę pagalbą specialiujų poreikių ir kitiems problemų turintiems ugdytiniams ugdant juos kartu su kitais bendraamžiais 2.2.4. Parinkti individualaus socialinio darbo metodus atsižvelgus į ugdytinio individualybę, problemų pobūdį ir kitas reikšmingas ypatybes 2.2.5. Vertinti specialiųjų poreikių ir kitų problemų turinčių ugdytinių priežiūros, ugdymo bei paramos formas, būdus ir veiksmingumą	Nustatyta sociokultūrinių skirtumų integracijos problema. Įvertinta ugdytinio aplinka. Įvertintas socialinės pedagoginės pagalbos poreikis. Parinkti atitinkami individualaus darbo metodai. Parngtas individualus socialinės ir pedagoginės pagalbos darbo planas.
	2.3. Organizuoti rizikos grupės vaikų veiklą	Grupės dinamika. Grupės formavimo principai. Veiklos grupėje organizavimo principai. Planavimas.	2.3.1. Parinkti darbo tikslą atitinkančius metodus su grupe 2.3.2. Padėti ugdytiniui adaptuotis grupėje sukuriant palankią socialinę psichologinę aplinką 2.3.3. Padėti ugdytiniui įveikti mokymosi sunkumus ir spręsti mokymosi proceso problemas	Parinkti tinkami darbo su grupe metodai. Parngtas darbo su grupe planas. Pagrįsta palankios socialinės-psichologinės aplinkos kūrimo programa. Parngta mokymosi sunkumų įveikimo programa.

Veiklos sritys	Kompetencijų apibūdinimas		Studijų tikslai	Kompetencijų vertinimas
	kompetencijos	kompetencijų ribos		
3. Darbas su ugdytinių šeimomis	2.4. Vertinti socialinio pedagoginio poveikio ugdytiniui veiksmingumą	Veiksmingumo tyrimo metodika. Duomenų rinkimas ir analizė.	2.4.1. Parinkti atitinkamus socialinio pedagoginio poveikio veiksmingumo ir ugdymo rezultatų vertinimo kriterijus 2.4.2. Vertinti socialinio pedagoginio poveikio veiksmingumą 2.4.3. Koreguoti darbo planą atsižvelgus į rezultatus	Parinkti atitinkami socialinio pedagoginio poveikio veiksmingumo ir ugdymo rezultatų vertinimo kriterijai. Įvertintas socialinio pedagoginio poveikio veiksmingumas.
	3.1. Vertinti ugdytinių šeimoms socialinę aplinką	Šeimos buitinių ir socialinių sąlygų įvertinimas. Šeimos poveikio ugdytiniui įvertinimas. Duomenų rinkimas ir analizė. Etikos kodeksas. LR įstatymai (Civilinis kodeksas ir kiti).	3.1.1. Vertinti aplinkos įtaką ugdytiniui 3.1.2. Vertinti ugdytinio artimiausios aplinkos ypatumus 3.1.3. Vertinti surinktus duomenis apie ugdytinio šeimos socialinę aplinką 3.1.4. Vertinti ugdytinių šeimos socialinę aplinką vadovaujantis etikos kodeksu ir LR įstatymais	Atliktą surinktų duomenų apie ugdytinio šeimos socialinę aplinką analizę. Įvertinta ugdytinių šeimos ar globėjų socialinė aplinka ir jos įtaka ugdytiniui.
3.2. Organizuoti socialinę paramą ugdytinių šeimoms	Etikos kodeksas. Civilinis kodeksas. LR įstatymai, reglamentuojantys socialinės paramos teikimą. Tarnybos, teikiančios socialinę paramą. Tarpininkavimas/atstovavimas/informavimas. Planavimas.	3.2.1. Išmanyti skirtingo amžiaus tarpinių ugdytinių, jų tėvų ar globėjų psichologinės brandos ypatumus 3.2.2. Vertinti dažniausiai pasitaikančias socialines problemas ir galimus jų padarinius bei operatyvios pagalbos poreikį 3.2.3. Atstovauti ugdytinio ir jo šeimos interesams kitose institucijose 3.2.4. Numatyti atitinkamus pagalbos būdus ir formas	Įvertinta pasirinkta socialinė problema ir galimi jos padariniai bei pagalbos poreikis. Parengtas problemos sprendimo (pagalbos teikimo) planas.	
				3.3. Skatinti pozityvų

Veiklos sritys	Kompetencijų apibūdinimas		Studijų tikslai	Kompetencijų vertinimas
	kompetencijos	kompetencijų ribos		
4. Bendravimas ir bendradarbiavimas	gyvenimo būdą šeimose	Konsultavimo būdai ir metodai.	3.3.2. Motyvuoti ugdytinį ir jo šeimos narius aktyviai dalyvauti savęsugdymo procese 3.3.3. Kurti demokratiškus, savitarpio pagalba ir pagarba grindžiamus santykius 3.3.4. Konsultuoti ugdytinius ir jų šeimos narius sprendžiant socialines problemas	dalyvauti savęsugdymo procese planas. Pagrįsta demokratiškų, savitarpio pagalba ir pagarba grindžiamų santykių kūrimo strategija. Parinkti ugdytinio ir jo šeimos narių (tėvų ar globėjų) konsultavimo metodus.
	4.1. Koordinuoti socialinės pedagoginės pagalbos teikimą bendraujant ir bendradarbiaujant su institucijomis	Socialinės pedagoginės pagalbos teikimas. Tarpininkavimas. Planavimas.	4.1.1. Parinkti tinkamus bendravimo ir bendradarbiavimo partnerius ugdymo procese 4.1.2. Taikyti bendravimo psichologijos bei etikos principus sprendžiant bendravimo problemas ir konfliktus 4.1.3. Koordinuoti suinteresuotų ugdytinio socialiniu funkcionavimu asmenų ir institucijų veiklą 4.1.4. Organizuoti popamokinę veiklą su kitais ugdymo proceso dalyviais	4.1.1. Parinkti tinkami bendravimo ir bendradarbiavimo partneriai ugdymo procese. Pagrįsta suinteresuotų ugdytinio socialiniu funkcionavimu asmenų ir institucijų veiklos koordinavimo strategija.
4.2. Bendrauti ir bendradarbiauti su ugdytiniais ir kitais ugdymo proceso dalyviais	Tarpininkavimas. Planavimas. Bendradarbiavimas su ugdymo proceso dalyviais ir ugdytiniais.	4.2.1. Organizuoti socialinę ir pedagoginę pagalbą ugdytiniais 4.2.2. Palaikyti glaudžius ryšius su suinteresuotais ugdytinio socialiniu funkcionavimu asmenimis 4.2.3. Koordinuoti mokytojo ir mokinio sąveiką mokymosi procese 4.2.4. Planuoti socialinės pedagoginės pagalbos teikimą kartu su bendravimo ir bendradarbiavimo partneriais	Pagrįsta ryšių su suinteresuotais ugdytinio socialiniu funkcionavimu asmenimis ir institucijomis palaikymo strategija. Parengtas bendradarbiavimo su pasirinktu partneriu planas. Įvertintas bendradarbiavimo veiksmingumas.	

Veiklos sritys	Kompetencijų apibūdinimas		Studijų tikslai	Kompetencijų vertinimas
	kompetencijos	kompetencijų ribos		
5. Socialinio pedagogo profesinis ir asmeninis tobulėjimas	5.1. Atlikti taikomosios veiklos tyrimus	Tyrimų organizavimas ir analizė. Informacijos sklaida. Stipriųjų ir silpnųjų socialinio pedagogo veiklos pusių nustatymas.	4.2.5. Vertinti socialinės pedagoginės pagalbos veiksmingumą kartu su bendravimo ir bendradarbiavimo partneriais	Parengtas taikomojo tyrimo planas. Atliktas taikomasis tyrimas. Atlikta taikomojo tyrimo rezultatų analizė.
			5.1.1. Taikyti kiekybinių ir kokybinių tyrimų metodus	
			5.1.2. Organizuoti taikomuosius ir diagnostinius tyrimus aktualia tema vadovaujantis tyrimo etikos principais	
			5.1.3. Analizuoti tyrimų rezultatus ir juos taikyti praktikoje	
5.2. Vertinti savo profesinę veiklą	Įvairių saviugdų metodų taikymas (savistaba, savianalizė). Savo veiklos planavimas. Nuolatinis veiklos tobulinimas naujai įgytomis žiniomis ir įgūdžiais. Socialinio pedagogo kompetencijos ir vertybinės nuostatos bei karjeros galimybės	5.1.4. Analizuoti socialinio pedagogo funkcijų pokyčius priklausomai nuo visuomenės, ekonomikos, socialinės apsaugos pokyčių	5.2.1. Reflektuoti ir parengti kvalifikacijos tobulinimo planus	Atlikta savo, kaip socialinio pedagogo, asmenybės savianalizė. Parengtas saviugdų planas. Parengta taikomojo mokslo tyrimo ataskaita.
		5.2.2. Planuoti socialinio pedagogo asmenybės saviugdą		
		5.2.3. Taikyti atitinkamus saviugdų metodus		

Spausdino UAB „JUDEX“
Europos pr. 122, LT-46351 Kaunas
Tel./faks. (8~37) 34 12 46
www.judex.lt
Tiražas – 100 vnt. Užsakymo Nr. 7629

Išleido

PROFESINIO
MOKYMO
METODIKOS
CENTRAS

www.pmmc.lt